

Gürkan Ergin

Seitz, B. 2012

“Foucault and the Subject of Stoic Existence”, *Human Studies* 35/4: 539-554.

Sellars, J. 2005

“Review of W. Detel, Foucault and Classical Antiquity”, *Philosophie Antique* 5: 248-250.

Skinner, M. B. 2005

Sexuality in Greek and Roman Culture, London.

Sourvinou-Inwood, C. 1996

Reading Greek Death to the End of Classical Period, Oxford.

Steiner, D. 2005

“For Want of a Horse: Thucydides 6.30-2 and Reversal in the Athenian Civic Ideal”, *The Classical Quarterly* 55/2: 407-422.

Stocking, D. 2007

“Res Agens: Towards an Ontology of the Homeric Self”, *College Literature* 34/2: 56-84.

Tovar-Restrepo, M. 2012

Castoriadis, Foucault and Autonomy. New Approaches to Subjectivity, Society and Social Change, London.

Vernant, J.-P. 1996³

Myth and Society in Ancient Greece, J. Lloyd (trans.), New York.

Vernant, J.-P. 2006

Myth and Thought among the Greeks, New York

Vernant, J.-P. 2013²

Yunan Düşüncesinin Kaynakları, H. Portakal (trans.), İstanbul.

Wohl, V. 1999

“The Eros of Alcibiades”, *Classical Antiquity* 18/2: 349-385.

Wohl, V. 2002

Love Among the Ruins. The Erotics of Democracy in Classical Athens, Princeton.

Gela Ressamı'nın Yeni Bir Lekythosu¹

Mehmet KAŞKA²

Keywords: Gela Painter, lekythos, black-figure technique, Attica, Athena-head lekythoi.

In this paper a lekythos which is preserved in Gießen University collection in Germany will be discussed. The lekythos belongs to a quite productive Gela painter who worked between the last ten years of 6th and the first quarter of 5th century B.C. and who mainly specialized on lekythos decoration although produced vases in different forms. The Gießen vase constitutes a particular example in terms of shoulder decoration among the painter's works, the figures on its body reflect completely his own drawings regard to both its silhouettes and anatomic details. On the body of the vase, there is an Athena head, illustrated from profile, which had become partly fashionable when the painter was working.

Anahtar Kelimeler: Gela Ressamı, lekythos, Siyah Figür Tekniği, Attika, Athena başlı lekythoslar.

Çalışmada MÖ 510-480 arasında çalışmış, diğer vazo formlarını da dekore etmiş olmasına rağmen esas olarak lekythos üzerine uzmanlaşmış, oldukça üretken bir sanatçı olan Gela Ressamı'nın Almanya'daki Gießen Üniversitesi koleksiyonunda korunmakta olan bir lekythosu tanıtılmıştır. Gießen vazosu, omuz dekorasyonu bakımından bu ressamın eserleri arasında tekil bir örnek oluşturmakla birlikte gövdesindeki figürleri hem silüetleri hem de anatomik detayları bakımından tamamen kendi çizgisini yansıtmakta ve dolayısıyla sanatçının lekythoslarının omzunda sadece palmet bulunmadığını göstermektedir. Vazonun gövdesinde ressamın çalıştığı tarihlerde kısmen moda haline gelmiş olan profilden gösterilmiş Athena başı bulunmaktadır. Athena başının her iki yanında oturan, ellerinde tuttıkları asalardan ve sahnenin genelinden yola çıkarak rahip oldukları sonucuna varılan iki figür ve benzer sahnenin olduğu diğer vazolar göz önünde tutulduğunda bu lekythos üzerinde de büyük olasılıkla tanrıça Athena kutsal alanı betimlenmiş olmalıdır. Gießen lekythosunun üretildiği tarih hakkında ise özellikle omuz dekorasyonu önemli ipucu sunmaktadır. Özellikle sözü edilen bu tariheyle ilgili unsur ışığında Gießen vazosu MÖ 500-490 arasına tarihlenmiştir.

¹ Hakeme Gönderilme Tarihi: 19.01.2017; Kabul Tarihi: 27.01.2017

² Mehmet KAŞKA, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, 32600 ISPARTA; mtkaska@gmail.com.

Bu çalışmada Gela Ressamı'nın Almanya'daki Gießen Üniversitesi koleksiyonunda korunmakta olan bir lekythosu tanıtılacaktır¹ (Fig. 1 ve 2).

Gela Ressamı çalışmaya yaklaşık olarak MÖ 6. yüzyılın son on yılı içinde başlamış, üretimine MÖ 5. yüzyıl ilk çeyreği içinde devam etmiş² ve kırmızı figürlü vazoların tamamen moda haline geldiği bir zamanda sadece siyah figür tekniğini kullanmış olan bir Attika vazo sanatçısıdır³. Eserleri arasında diğer vazo formları da olmasına rağmen esas olarak lekythos dekorasyonu üzerine uzmanlaşmış olduğu açıkça anlaşılır⁴, çok yetenekli olmayan ancak oldukça üretken⁵ ve orijinal konuları da⁶ betimlemiş bir ressamdır. C.H.E. Haspels, Attik siyah figürlü lekythoslar üzerine yaptığı çalışmasında onu eserlerinin pek çoğunun Sicilya adasında, özellikle de Gela kenti yakınında bulunmasından⁷ dolayı Gela Ressamı olarak adlandırmış⁸, hatta kökeninin esas olarak Sicilya olabileceğini ve bu adayla ticari ilişkisini koparmadığı düşüncesini dile getirmiştir (Haspels 1936: 78; Hemelrijk 1974: 130). Vazolarında ve figürlerinde gözlemlediği orantısızlık nedeniyle dekore ettiği kapların aynı zamanda çömlekçisi de olduğu savını öne sürmüştür⁹.

Silindir formlu¹⁰ Gießen vazosunun omuz kısmının stilize lotos tomurcuğu, nokta dizisi ve hemen üzerindeki kısa çizgilerden oluşan dekorasyonu (Fig. 1 ve 2), sanatçının

¹ Gießen P 334, Yükseklik: 24,9 cm; Kaide çapı: 6,8 cm; Gövde çapı (en geniş): 7,5 cm. Dudak kısmı boyundaki kırktan itibaren antik, ancak bu vazoya ait değildir, bkz. Wichert – Ulbricht – Horn 2010: 44 Nr. 10. Bu vazonun resimlerini bana gönderen ve yayınlama izni veren meslektaşım Dr. Matthias Recke'ye teşekkür borçluyum.

² Haspels 1936: 77. 80; Hemelrijk 1974: 118; Boardman 1974: 114; Kurtz 1975: 17; Volioti 2007: 91; Dias 2009a I: 21. 72.

³ Ancak lekythosların gövdesinde sahneleri üstten sınırlayan alanlarda kullandığı bazı meander motifleri çeşitlerine sadece kırmızı figür tekniğinde vazo dekore eden sanatçıların eserlerinde rastlanmaktadır, buna ilişkin bkz. Kurtz 1975: 17-18.

⁴ C. H. E. Haspels'in Attik siyah figürlü lekythoslar üzerine yazdığı ve 1936 yılında yayınlanan doktora tezinde elinden çıktığı saptanan 203 vazodan 176'sı lekythos formundadır (Haspels 1936: 205-215). Elinden çıktığı düşünülen vazolar arasındaki kırk dört Oinokhoe, sekiz Olpe, üç Khous, üç Amphora, bir Alabastron ve bir Skyphos karşın lekythoslarının sayısı 317'ye ulaşmıştır; bkz. Volioti 2007: 93 Tablo 1.

⁵ C. K. B. Dias'ın Gela Ressamı üzerine 2009 yılında tamamladığı doktora tezinde, bu ressama 350'den fazla vazo atfedildiği saptanmıştır, bkz. Dias 2009a I: 15; Dias 2009b: 235.

⁶ Örneğin, iki Nike tarafından çelenkle taçlandırılan Herakles, Athena ve Hebe başlarını betimlediği lekythosu (Viyana, Kunsthistorisches Museum 84; Haspels 1936: Pl. 26, 1 a-c), boğaların bir altarın çevresinde ve üzerinde gösterildiği vazolar, bkz. Haspels 1936: 84; Hemelrijk 1974: 146-148.

⁷ Haspels 1936: 78. Ancak bulunduğu yeri bilinen vazolarından bir bölümü Yunanistan ve İtalya'da da gün ışığına çıkarılmıştır, buna ilişkin son olarak bkz. Dias 2009a I: 73-74.

⁸ Haspels 1936: 78, 205. Haspels burada J. D. Beazley'in ressamın birçok vazosunu bir araya getirdiğini ancak bu listeyi yayınlamadığını belirtmiştir.

⁹ Haspels 1936: 78; Dias 2009a I: 12. Fakat Hemelrijk 1974: 130-131 ressamın lekythoslarında gözlemlediği form farklılıklarından dolayı bu konudaki şüphesini dile getirmektedir.

¹⁰ MÖ 530 civarında ortaya çıkan, Edinburgh Ressamı tarafından moda haline getirilen ve Gela Ressamı'nın da dekore ettiği silindir biçimli lekythoslar hakkında bkz. Haspels 1936: 86-87; Kurtz 1975: 14, 17, 78; Moore – Philippides 1986: 45. Gießen lekythosunun form açısından yakın bir benzeri için bkz. Dias 2009a II: Kat. Nr. 139.

Fig. 1: Gießen, Justus-Liebig-Universität P 334
(Fotoğraf: Üniversite Müzesi)

şu ana kadar saptanan eserleri arasında sadece Taranto'daki bir mezar kontekstinde ele geçen 52320 envanter nolu lekythosunda karşımıza çıkmaktadır (Haspels 1936: 208, Nr. 50; D'Amicis 1997: 310-311 Nr. 94, 1). Fakat Haspels'in çalışmasında bu vazo yanlışlıkla omuz kısmı beş palmet ile dekore edilmiş vazolar arasında yer almaktadır¹¹. Söz konusu vazo, Gela Ressamı üzerine doktora tezi çalışması yapmış C.K.B. Dias tarafından omuz süslemesi, şematik figürleri ve bunlarda kullanılan kazıma çizgilerin basitliği nedeniyle ressamın eserleri arasında görülmemektedir¹². D'Amicis tarafından Gela Ressamı'na atfedilen (D'Amicis 1997: 306 Nr. 86, 1), Gießen P 334 lekythosuna omuz dekorasyonu açısından büyük benzerlik gösteren diğer bir kap da Dias tarafından bu ressamın eserleri dışında tutulan vazolar listesinde yer almaktadır (Dias 2009a II: 535 Kat. Nr. E 3). Bu durumda Gießen vazosu Gela Ressamı'nın lekythosları arasında omuz dekorasyonu ile tekil

¹¹ Haspels 1936: 208, Nr. 50. Haspels'in bu vazonun gövdesinde bulunan figürlü sahne ile ilgili tanımı, söz konusu savaşçıların (karşılaştır D'Amicis 1997: 310 Nr. 94, 1 "tre guerrieri") taşıdıkları peltalardan dolayı çok büyük olasılıkla Amazon olmaları dışında lekythosun resmiyle uyum göstermektedir.

¹² Dias 2009a I: 111; Dias 2009a II: 2: 535 E 17; Dias 2009b: 253. Fakat bu vazo onun, Dias 2009a II: 111. 535 E 17, belirttiğinin aksine D'Amicis tarafından değil, Haspels tarafından ressama atfedilmiştir.

bir örnek oluşturmaktadır. Gela Ressamı'nın en karakteristik özelliklerinden birinin¹³ bu vazoda bulunmamasına rağmen lekythosun gövdesindeki figürleri tamamen kendi çizgisini yansıtmaktadır. Sola dönük olarak profilden gösterilmiş Athena başının her iki yanında *diphros okladias*¹⁴ üzerine oturmuş oldukça kısa boyunlu¹⁵ iki figürün, başlarının silüetlerinin, gözlerinin, kulaklarının, burunlarının ve sakallarının stilize edilmiş biçimleri (Fig. 1 ve 2) sanatçının elinden çıkmış diğer vazolardaki figürlerle karşılaştırıldığında¹⁶ Gießen vazosunun da Gela Ressamı tarafından dekore edildiği açıkça görülmektedir. Ayrıca bu iki figürün giydikleri himation kıvrımları (Fig. 2) ressamın diğer eserlerinde aynı biçimde pek çok defa karşımıza çıkmaktadır¹⁷.

Profilden gösterilmiş insan başlarının Attika siyah figürlü vazolar üzerinde lekythos ressamlarının bu motifi MÖ 6. yüzyılın sonlarına doğru kullanmasından çok önce ortaya çıktığı yapılan çalışmalar sonucu saptanmıştır¹⁸. Söz konusu motifin silindirik formlu lekythoslar üzerinde moda haline gelmesinde en büyük rolü Athena ve Bowdoin Ressamı'nın oynamış olduğu anlaşılmış olmasına rağmen, varlığı daha önce üretilmiş lekythoslarda belgelenmiştir (von Vacano 1973: 37, 124-129, 237-238 Kat. Nr. 197-199; Kurtz 1975: 109). Athena başı motifi en fazla yine bu iki ressamın elinden çıkmış lekythoslar üzerinde ortaya çıkmakla birlikte¹⁹, Gela Ressamı dışında Haimon ve Yarım Palmet Ressamı tarafından da kullanılmıştır (Kurtz 1975: 109). Bunun dışında 2009 yılında bilim dünyasına tanıtılan ve Gießen vazosuyla yaklaşık aynı tarihlerde üretilmiş "Horoz Grubu'na" ait bir lekythos üzerinde görülmektedir (Doksanaltı-Sağlan 2009: 122-129; Doksanaltı 2011:

¹³ Gela Ressamı'nın elinden çıkan lekythosların omuz kısmı palmetlerden oluşan dekorasyon içermektedir. Buna ve gruplamaya ilişkin bkz. Haspels 1936: 205-212.

¹⁴ Açılıp kapanabilen, taşınabilir bir oturma olan bu mobilya hakkında bkz. Richter 1926: 39.

¹⁵ Ressamın pek çok eserinde karşılaşılan karakteristik özelliklerinden biri, Hemelrijk 1974: 124, 134.

¹⁶ Başların silüeti: Dias 2009a I: 60 Fig. 44, 45; Dias 2009a II: Kat. Nr. 175, 180 (Diaulos çalan figür ve önündeki sporcu), Kat. Nr. 220, 232 (en sağda ayakta duran figür); göz: Dias 2009a I: 60 Fig. 41, 42, 45; Dias 2009a II: Kat. Nr. 158 (Palermo NI 1904; bu lekythosun yüksek çözünürlüklü daha iyi bir resmi için bkz. "https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Gela_Painter?uselang=de"); 167; Dias 2009a II: Kat. Nr. 236, 240; solda oturan figürün kulağı: Dias 2009a I: 60 Fig. 43; burun: Dias 2009a I: 57 Fig. 32, 60 Fig. 41-43; Dias 2009a II: Kat. Nr. 2; Dias 2009a II: Kat. Nr. 220. Gießen P 334 lekythosu üzerinde asa tutan figürlerin ellerinin en yakın benzeri Palermo NI 1904 lekythosu üzerinde kantharos tutan Kentaur Pholos "https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Gela_Painter?uselang=de" figüründe karşımıza çıkmaktadır; sakal: Dias 2009a I: 60 Fig. 41, 43; Dias 2009a II: Kat. Nr. 236. Gela Ressamı'nın figürlerinin karakterize edilmişleri hakkında bkz. özellikle Haspels 1936: 78-79; Hemelrijk 1974: 134; Dias 2009a I: 48-50 Fig. 41-48.

¹⁷ Dias 2009a II: Kat. Nr. 62; Dias 2009a II: Kat. Nr. 175, 180 (=Hemelrijk 1974: 123), Kat. Nr. 209, 210, 233.

¹⁸ Von Vacano 1973: 15, 37-42; Kurtz 1975: 109; Demargne 1984: 982 Nr. 273-274. Bu motifin kökeni, ortaya çıkışı, gelişimi, gösterdiği bölgesel farklılıklar ve anlamına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Von Vacano 1973: 14-123.

¹⁹ Von Vacano 1973: 239 Nr. A-210-212; Stähler 1983: 45-47, Taf. 33, 34a (Athena tüm figür olarak [Athena Ressamı]; Schauenburg 1974: 150; Kurtz 1975: Pl. 63.

Fig. 2: Gießen, Justus-Liebig-Universität P 334 (Montaj: R. Dylka)

102, Fig. 1-5). Gießen vazosu üzerindeki Athena başının en yakın benzeri yine Gela Ressamı'nın lekythoslarından birinde karşımıza çıkmaktadır²⁰. Dolayısıyla çalışmanın konusu olan vazosunun da Gela Ressamı tarafından dekore edildiğini bir kez daha açıkça göstermektedir. Gela Ressamı'nın bu motifi nereden aldığı konusunda ise, Athena Ressamı'nın lekythosları üzerinde bu ressama adını veren tanrıçanın hem tüm figür hem de büst olarak ne kadar yoğun kullanıldığı (bk. dipnot 23) göz önünde tutulduğunda, Haspels'in görüşünün²¹ doğruluğu ortaya çıkmaktadır.

Athena büstünün her iki tarafında oturan sakallı, başlarında beyaz bant ve çelenk olan, saygın görünümlü iki adamın buradaki fonksiyonu ise bütün bu özelliklerinin yanı sıra ellerinde tuttukları asalardan anlaşılabilir (Fig. 1 ve 2) ve bu iki figürün rahip olduğu sonucuna varmamızı sağlamaktadır²².

Buradaki ilginç ayrıntılardan biri, rahiplerden mucizevi bir biçimde çıkan dallardır (Fig. 1 ve 2). Bu önceleri sadece Dionysos'a özgü bir mucize iken MÖ 6. yüzyılın sonlarından itibaren bu tanrı dışındaki figürlerde de görülmekte ve tıpkı Gießen lekythosunda

²⁰ Haspels 1936: 82, dipnot 3, Pl. 26, 1 b.

²¹ Haspels 1936: 82 "In the Vienna lekythos (pl. 26, 1) the Gela Painter takes over the subjekt – the large heads – from the Athena Painter (see pl. 46, 1-3)".

²² Gießen P 334 lekythosunun ilk defa tanıtıldığı yayında (Wichert – Ulbricht – Horn 2010: 44 Nr. 10) yürüyüş sopası olduğu düşünülen bu asalar, ressamın eserleri üzerindeki yürüyüş sopalari ile karşılaştırıldığında asa oldukları ortaya çıkmaktadır; Dias 2009a II: Kat. Nr. 175, 213-215, 218, 222. Yaklaşık aynı görünümlü bir asa, müzik yarışmasında hakemin elinde, bkz. Dias 2009a II: Kat. Nr. 233-234. Dolayısıyla ressamın yürüyüş sopası ve rahip/hakem asası arasında ayırım yaptığı açıkça anlaşılabilir.

olduğu gibi tasvir edilen sahneyle ilişkili olmadan dekoratif bir öge olarak kullanılmasının örneklerine rastlanmaktadır²³. Bazen figürlerden çıkan dallarda yuvarlak beyaz meyvelerin betimlenmesi²⁴ diğer ressamın eserlerinde olduğu gibi Gela Ressamı'nın vazoları üzerinde de karşımıza çıkmaktadır (Dias 2009a I: 57 Fig. 35).

Gießen lekythosunda betimlenen sahne bir bütün olarak ele alındığında ve diğer ressamın benzer tasvirleri²⁵ göz önünde tutulduğunda burada da büyük olasılıkla bir Athena kutsal alanının söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.

Figürlü sahne üstte bantlarla sınırlanmış ve bunların arasında sanatçının diğer vazolarında da görülen alt alta iki nokta dizisi kullanılmıştır²⁶ (Fig. 1 ve 2).

Çalışmanın konusu olan lekythosun tarihlenmesinde en önemli katkıyı ise omuz dekorasyonu sunmaktadır (Fig. 1). Vazonun omuz süslemesi, kontekstlerden yola çıkarak MÖ. Erken 5. yüzyıla tarihlenen "Atina 581, ii Grubu"²⁷ lekythoslarıyla çok büyük benzerlik göstermektedir²⁸ ve dolayısıyla yaklaşık olarak MÖ 500-490 arasında üretilmiş olmalıdır.

Gela Ressamı'nın Athena başı tasvirli ikinci vazosu olan Gießen lekythosunun ressamın yeni bir eseri olması dışında bu sanatçının anlaşılmasında sağladığı en önemli katkı, lekythoslarının omzunu istisnai de olsa palmet ile dekore etmemiş olduğudur. Ancak burada göz önünde tutulması gereken önemli noktalardan biri, Gela Ressamı gibi yoğun üretim yaptığı anlaşılan bir sanatçının vazolarının figürlü alanları dışında kalan, daha az önemli bölümlerinin atölyede çalışan çıraklar tarafından dekore edilmiş olabileceğidir. Her halükârda, bazı lekythoslarının omuz kısmının palmetlerle süslenmemiş olmasının söz konusu vazoların onun elinden çıkmadığını göstermeye yeten bir kriter olmadığı anlaşılmaktadır.

²³ Örneğin; Kithara sanatçısının ve savaşçının veda sahnesinin betimlendiği iki segmentli kyliks, Kaşka 2009: Taf. 47, 57. Asma dallarının betimlenen sahneyle ilişkili olmadan süsleme unsuru olarak kullanılmasına ilişkin bkz. Blech 1982: 198; Kaeser 1990: 335.

²⁴ Athena başının sağında oturan figürün arkasındaki dallar, Fig. 1 (sağ), Fig. 2.

²⁵ Kurtz 1975: 109, Pl. 62-63; Borgers 2007: 89; Schauenburg 1974: 150 "Vereinzelt begegnen wir der Büste oder Herme auch als Gegenstand kultischer Verehrung"; Von Vacano 1973: 99; Stähler 1983: 46.

²⁶ Dias 2009a II: Kat. Nr. 145, noktaların çizgiyle birleştirildiği örnekler: Dias 2009a I: Fig. 12-14. Gela Ressamı'nın sahneyi üstten sınırlayan alanda kullandığı motiflerin gelişimine ilişkin bkz. Haspels 1936: 82.

²⁷ Moore – Philippides 1986: 46-47, 219-236 Nr. 929-1096. Bu gruba ilişkin bkz. Beazley 1959: 498-503; Eschbach 2007: 75, Taf. 43, 3-6.

²⁸ Sadece lotos tomurcuklarının üzerinde yer alan nokta dizisi dışında tamamen aynıdır. Nokta dizisi lotos tomurcuklarının birbirine bağlı olarak gösterildiği Leagros Grubu lekythoslar üzerinde (Haspels 1936: Pl. 14, 2, 15, 2, 16, 2), ancak çok daha yoğun MÖ 500-490 arasında üretilmiş olan "Atina 581 i Grubu" lekythosların omzunda görülmektedir (bkz. Moore – Philippides 1986: 46 "Lekythoi of the Class of Athens 581, i have hanging lotus buds, often with dots in the interstices, and tongues above", Pl. 80 Nr. 890, Pl. 81 Nr. 898, 918).

Kaynakça

- Beazley J. D. 1959
Attic Black-figure Vase-painters, Oxford.
- Blech, M. 1982
Studien zum Kranz bei den Griechen, Berlin.
- Boardman, J. 1974
Athenian Black Figure Vases, London.
- Borgers, O. 2007
The Theseus Painter: Style, Shapes and Iconography, Amsterdam.
- D'Amicis, A. 1997
Atleti e guerrieri: Tradizioni aristocratiche a Taranto tra VI e V sec. a. C.: Catalogo della mostra Taranto, Museo Nazionale Archeologico, 9 Aprile 1994. Catalogo del Museo Nazionale di Taranto; 1, 3, Taranto.
- Demargne, P. 1984
"Athena" *LIMC II,1: 955-1021*, Zürich-München.
- Dias, C. K. B. 2009a I, II
O pintor de Gela. Características formais e estilísticas, decorativas e iconográficas, San Paulo (internette yayınlanmış doktora tezi <http://www.teses.usp.br/teses/disponiveis/71/71131/tde-21092009-094148/pt-br.php>).
- Dias, C. K. B. 2009b
"Apontamentos sobre a atribuição de vasos áticos: a produção do Pintor de Gela", M. C. N. Kormikiari – V. C. Porto – E. Góes Neves – M. H. Leuba Salum (eds.), *Revista do Museu de Arqueologia e Etnologia*, 19: 235-255.
- Doksanaltı, E. M. – Sağlan, S. 2009
"A lekythos by the 'Cock-Group' from Karaman Museum", B. Karasu (ed.) *I. International Ceramic, Glass, Porcelain, Enamel, Glaze and Pigment Congress 12-14 October 2009, SERES'09, Proceeding Book-I*, Eskişehir: 122-129.
- Doksanaltı, E. M. 2011
"Karaman Müzesinden Bir Grup Siyah Figürlü Lekythos" *OLBA XIX*: 81-105.
- Eschbach, N. 2007
Attisch schwarzfigurige Keramik, CVA Deutschland 83, Göttingen 3: München.
- Haspels, C. H. E. 1936
Attic Black-Figured Lekythoi, 1936.
- Hemelrijk, J. M. 1974
"Gela Painter in the Allard Pierson Museum, *BABesb XLIX*, 117-158.
- Kaeser, B. 1990
"Rebe und Efeu" Vierneisel, K. – Kaeser, B. (eds.), *Kunst der Schale – Kultur des Trinkens*, München: 325-335.
- Kaşka, M. 2009
Die attischen Segmentschalen, Münster.